Predgovor

Sonja Čotar Konrad

Univerza na Primorskem

sonja.cotarkonrad@pef.upr.si

Bodgana Borota

Univerza na Primorskem

bogdana.borota@pef.upr.si

Sonja Rutar

Univerza na Primorskem

sonja.rutar@pef.upr.si

Karmen Drljić

Univerza na Primorskem

karmen.drljic@pef.upr.si

Giuliana Jelovčan

Univerza na Primorskem

giuliana.jelovcan@pef.upr.si

Nekoliko nenavadno je monografijo, ki obravnava različne vidike vzgoje najmlajših otrok, nasloviti *Vzgoja in izobraževanje predšolskih otrok prvega starostnega obdobja*. Vendar odločitev temelji na dejstvu, da predšolska vzgoja na Slovenskem že od svojega nastanka dalje povezuje skrb/varstvo, vzgojo in izobraževanje, kar lahko le redko zasledimo v tujini. Pregled stanja na področju predšolske vzgoje in izobraževanja v Evropi kaže (Key Data on Early Childhood Education and Care in Europe 2019), da si v večini evropskih držav šele prizadevajo za enovito organizacijo predšolske vzgoje in profesionalizacijo predšolske vzgoje prvega starostnega obdobja.

V Sloveniji so vrtci organizirani celovito, enovito, od leta 1993 pa je celotna organizirana predšolska vzgoja v pristojnosti resornega ministrstva za vzgojo in izobraževanje. Organizacija predšolske vzgoje v Sloveniji tako izhaja iz tradicionalne, načrtna in sistemske skrbi za vzgojo in izobraževanje otrok v najzgodnejšem obdobju. Menimo, da je za ohranjanje dosežene ravni kakovosti predšolske vzgoje pri nas potrebno zagotoviti načrtno refleksijo obstoječe prakse, v katero je smiselno vključiti vse deležnike, vključene v organizacijo vzgoje in izobraževanja. Predvsem zato, ker so družine – in posledično otroci – v zgodnjem razvojnem obdobju najranljivejše in podvržene vplivom

družbenega ter naravnega okolja. In zato, ker to pomeni temeljno poslanstvo vrtca, ki s tem ne zagotavlja zgolj podpore otroku, temveč tudi njegovi družini.

Znanstvena monografija izpostavlja potenciale otrok in vplive okolja na otrokov razvoj ter učenje. Vključuje predstavitev pristopov in strategij, ki lahko pomembno prispevajo k zagotavljanju integrirane, celovite in enovite vzgoje in izobraževanja, ter opozarja na nekatera pomembna vprašanja pri strokovnem delu in profesionalnem razvoju strokovnih delavk vrtca. Odpira tudi vprašanja raziskovanja zgodnjega obdobja, razvoja in učenja otrok. Poudarja pomen vloge družin in vrtca v otrokovem najzgodnejšem obdobju. Osredotoča se tudi na pomen zgodnje intervencije in obravnave otrok s posebnostmi v razvoju ter razlaga razvojna stanja in potenciale otrok z refleksijo družbenega konteksta. Monografija pa se odpira tudi v mednarodni prostor, saj predstavlja vzgojno-izobraževalne prakse tudi drugih držav.

Ugotavljamo, da sta vzgoja in izobraževanje v zgodnjem otroštvu redko celostno preučevana. Zato smo si prizadevali, da bi v monografiji predstavili raznolika sistemska, teoretična in empirična spoznanja. Mnoga odsevajo dolgoletna sistematična opazovanja in ugotovitve ter opozorila, ki jih bodo lahko smiselno upoštevali oblikovalci politik, drugi raziskovalci zgodnjega otroštva, vodstveni in strokovni delavci v vrtcih ter študentje, ko bodo iskali rešitve in odgovore na razpotjih svojih lastnih presoj, odločitev in ravnanj.

Z monografijo zato odpiramo pot razpravam, ki so in ostajajo ključne ob dejstvu, da otroci v najzgodnejšem obdobju smiselno in povedno interpretirajo vse, kar in kogar srečujejo na svojih poteh.

In zahvaljujemo se vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da so spoznanja, predstavljena v monografiji, dobila pot do bralcev.